ሰሙነ ሕማማት

/መምህር ኃይለ ማርያም ላቀው

ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ከትንሣኤ በፊት ያለውን አንድ ሳምንት ሰሙነ ሕማማት /የሕማማት ሳምንት/ በማለት ትዘክረዋለች፡፡ ሕማማት የሚለው ቃል «ሐመ፤ ታመመ» ከሚለው የግእዝ ግስ የወጣ ሲሆን የጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕማሙና ሞቱ የሚዘከርበት ሳምንት ነው፡፡ በሌላም በኩል ይህ ሳምንት ከአዳም እስከ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የነበሩ ነፍሳት በሲኦል የቆዩበት የአምስት ሺህ አምስት መቶ የመከራ፣ የፍዳና የኩነኔ ዘመን መታሰቢያ ስለሆነ የሕማማት ሳምንት የሚለውን ስያሜ አግኝቷል፡፡ እንደዚሁም ይህ ሳምንት «ቅዱስ ሳምንት» ይባላል፡፡ ከሌሎች ሳምንቶች ሁሉ የተለየ የከበረ ነውና፡፡ ምክንያቱም በዚህ ሳምንት በእያንዳንዱ ዕለት ስለ ፍጹም ፍቅር የተከፈለ የመሥዋዕትነት ሥራ ስለ ተሠራበት፣ የሰው ልጅን ደኅንነት ስለ ተፈጸመበት፣ መድኃኔ ዓለም ስለ እኛ ቤዛ ሆኖ ለመስቀል ሞት ታዛዥ ሆኖ ነፍሱን ስለ ካሠልን «ቅዱስ ሳምንት» ተብሏል፡፡ በተጨማሪም «የመጨረሻ ሳምንት» ተብሎ ይጠራል፡፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ዓለም በሥጋዌ ለፈጸማቸው የቤዛነትና የአርአያነት ተግባራት ፍጻሜ በመሆኑ ነው፡፡

በዚህ ልዩ በሆነ ሳምንት ካህናትና ምእመናን በነግህ፣ በሠልስት፣ በቀትር በተሰዓትና በሠርክ ወደ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በመገኘት ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕማማተ መስቀል የሚያዘክረውን ምዕራፍ ከቅዱሳት መጻሕፍት በማንበብና በመጸለይ ሕማሙንና ሞቱን ያዘክራሉ፤ ቅዱስ ያሬድ በመጨረሻው ሳምንት በየዕለቱ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የተፈጸመውን ነገረ መስቀል በተመለከተ ያዘጋጀውን መዝሙር ይዘምራሉ፤ አብዝተው ስግደትን ይሰግዳሉ፡፡

ሰሙነ ሕማማትን ከሌሎች የዐቢይ ጾም ሳምንታት ልዩ የሚያደርገው ሥርዓት አለ፡፡ በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ሥርዓትና ደንብ መሠረት በሰሙነ ሕማማት ከጸሎተ ሐሙስ በስተቀር ቅዳሴ አይቀደስም፣ ስብሐተ ነግህ አይደረስም፣ ጸሎተ ፍትሐት አይጸለይም፣ ጸሎተ አስተስርዮም አይደረግም፡፡ እንዲሁም ጥምቀተ ክርስትናም አይፈጸምም፡፡ ከላይ የተዘረዘሩት የቤተ ክርስቲያን ሥርዓቶች አስቀድሞ በዕለተ ሆሳዕና ይከናወናሉ፡፡

በተጨማሪም ማንኛውም ክብረ በዓል በዚህ ሳምንት ቢውል ከትንሣኤ በኋላ እንዲከበር ይተላለፋል፡፡ ይህ ብያኔ በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ የጸና ኦርቶዶክሳዊ ሥርዓት ነው፡፡

ሕማምና ሞት የማይገባው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የእኛን ሕማምና ሞት ለራሱ በማድረግ በዚህ ሳምንት ለእኛ ቤዛ ሆኗል፡፡ «ደዌያችንን ተቀበለ፤ ሕማማችንንም ተሸከመ፤ ከዓመፀኞችም ጋር ተቆጠረ፡፡ እርሱ ግን ግፍን አላደረገም ተንኮልም በአፉ አልተገኘበትም፡፡» /ኢሳ.53÷4-12/ ተብሎ እንደ ተጻፈ፡፡ ምእመናን ክርስቶስ የተቀበለው የእኛን ሕማም መሆኑን በማዘከር በሰሙነ ሕማማት ከማንኛውም የሥጋ ሥራ መታቀብ በዋዛ በፈዛዛ ባለመነጋገር በኀዘን ልናከብረው ይገባል፤ ብድራትን የማያስቀረው አምላክም መተሳሰፋችንና በደላችንን በመደምሰስ የመንግሥቱ ወራሽ ያደርገናልና፡፡

ሰሙነ ሕማማት እስከ አራተኛው ምዕተ ዓመት ድረስ ከጾሙ ተለይቶ ለብቻው ይከበር ነበር፡፡ በኋላ ግን በባሕረ ሐሳብ ቀመር መሠረት ጾሙም ሕማማቱም ትንሣኤውም ተያይዘው እንዲከበሩ ተደረገ፡፡ ምዕራባውያን ከአርባ ጾም ውስጥ የመጨረሻውን ሳምንት ሰሙነ ሕማማት ያደርጉታል፡፡ የምሥራቃውያን /ኦሪየንታል/ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ግን አርባውን ጾም ጨርሰን ከኒቆዲሞስ በኋላ ያለውን ተከታዩን አንድ ሳምንት ሰሙነ ሕማማት አድርገን እናከብራለን፡፡

በእነዚህ የሕማማት ሳምንት ውስጥ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በየዕለቱ ያከናወናቸውን የድኅነት ሥራዎች እንደሚከተሉት ናቸው፡፡

እሑድ - ሆሳዕና፡- ሆሳዕና የሚለው ቃል በዕብራይስጥ «ሆሼዕናህ» የሚል ሲሆን ትርጉሙም «እባክህ አሁን አድን» ማለት ነው፡፡ ይህ ቃል በዘመነ ብሉይ በቀደምት ነቢያት ዘንድ የተለመደ ቃል ነው፡፡ «አቤቱ እባክህ አሁን አድን፤ አቤቱ እባክህ አሁን አቅና፤ በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ ቡሩክ ነው፡፡» መዝ.117፥25-26፡፡ የሆሳዕና በዓል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በአህያ ጀርባ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም ሲገባ የሚቀድሙትና የሚከተሉት ሕዝብ በተለይም አእሩግና ሕፃናት «ሆሳዕና ለዳዊት ልጅ፥ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው፤ ሆሳዕና በአርያም» በማለት ጌታችንን በክብር መቀበላቸው የሚታወስበት በዓል ነው፡፡ በዓሉም ሆሳዕና የሚለውን ስያሜ ያገኘው በዕለቱ ከተዘመረው መዝሙር ነው፡፡

በሌላ አነጋገር ይህ ዕለት «የጸበርት እሑድ» /Palm Sunday/ ይባላል፡፡ ታሪካዊ አመጣጡ የመልካም ምኞት እና የድል አድራጊነት መገለጫ ሆኖ ከደገኛው አባታችን ይስሐቅ ልደት ጋር ተያይዞ የመጣ ነው፡፡ ይኸውም መካኒቱ ሣራ የወላድነት ዕድሜዋን ጨርሳ ልማደ አንስት ከተቋረጠባት በኋላ ሁሉን ቻይ የሆነ አምላክ ይስሐቅን በሰጣት ጊዜ፣ ዘመዶቿ የተሰማቸውን ደስታ ለመግለጽ የዘንባባ ዝንጣፊ በመያዝ የኀበኛትን አምላክ አመስግነዋል፡፡ እስራኤል ከአስከፊው የግብፃውያን አገዛዝ ተላቀው ባሕረ ኤርትራን በደረቅ ሲሻገሩ የተሰማቸውን እጥፍ ድርብ ደስታ በገለጡ ጊዜ እንዲሁም ዮዲት የተባለች ንግሥተ እስራኤል ሆሎፎርኒስ የተባለ አላዊ ንጉሥን ድል ባደረገች ጊዜ ቤተ እስራኤል እንደ ሰንደቅ ዓላማ የዘንባባ ዝንጣፊ በመያዝ አደባባይ ወጥተው የተሰማቸውን ደስታ ገልጸዋል፡፡

በዘመነ ሐዲስም መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሰውን ዘር ከዲያብሎስ ቁራኝነት ከሲኦል ባርነት ነጻ ለማውጣት ወደ ዙፋን መስቀሉ /ሉቃ.22፥18/ በተጓዘ ጊዜ ሕፃናት እና አእሩግ ነጻ የሚወጡበት ቀን መድረሱን እነርሱ ሳያውቁ እግዚአብሔር ባወቀ ዘንባባ በመያዝ ዘምረዋል፡፡ እስራኤል ዘንባባ በመያዝ እንዳመሰገኑት እኛም እስራኤል ዘነፍስ ዕለቱን ዘንባባ /ጸበርት/ በግንባራችን በማሰር በዓሉን በየዓመቱ እያስታወስን እናከብራለን፡፡ በዚህ ዕለት ዘንባባ እየተባረከ ለሕዝቡ ይታደላል፡፡

ሕፃናትና አእሩግ «ለዳዊት ልጅ መድኃኒት መባል ይገባዋል» እያሉ ዘምረዋል፡፡ ይህ ሁሉ በአንድ ወገን የነበረው የአቀባበል ሥነ ሥርዓት ሲሆን በሌላ በኩል የነበረው አቀባበል ደግሞ እጅግ የሚያሳዝን ነበር፡፡ ሥርዓተ ኦሪትን ትንቢተ ነቢያትን በሚገባ እንከታተላለን ይሉ የነበሩ ጸሐፍት ፈሪሳውያን «መምህር ሆይ፥ ደቀ መዛሙርትህን ገሥጻቸው» አሉት፡፡ ጌታችንም መልሶ «እነዚህ ዝም ቢሉ ድንጋዮች ይጮኻሉ» ሲል መልሶላቸዋል፡፡ ቅናት አቅላቸውን ያሳጣቸው ፈሪሳውያንም የዋህ የኾነውን ሕዝብ ምስጋና ወደ ጥላቻ እንዲለወጥ አድርገዋል፡፡ ከሁሉ የሚያሳዝነው በዕለተ ሆሳዕና እሑድ ዘንባባ ይዘው የዘመሩለትን ጌታ ዓርብ «ይሰቀል ዘንድ ይገባል» ብለዋል፡፡

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በአህያ ጀርባ ላይ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም ገባ፡፡ በዚህም በነቢዩ ዘካርያስ እንዲህ ተብሎ የተነገረው ትንቢት ተፈጸመ፡፡ «እነሆ ንጉሥሽ ጻድቅና አዳኝ ነው፤ ትሑትም ሆኖ በአህያም፥ በአህያይቱ ግልገል በውርንጫይቱ ላይ ተቀምጦ ወደ አንቺ ይመጣል፡፡» ዘካ.9፥9፤ ማቴ.21፥4፤ማር.11፥1-10፤ሉቃ. 19፥28-40፤ ዮሐ.12፥15፡፡ ጌታችን በአህያ ጀርባ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ የሰላም ንጉሥ መሆኑን ያመለክታል፡፡ እስራኤል ዘመነ ምሕረት ሲሆንላቸው አባቶቻቸው በአህያ ጀርባ ተቀምጠው ይታዩ ነበር፡፡ ጌታም እውነተኛ የኀሢና ሰላም ይዤላችሁ መጣሁ ሲለን በአህያ ጀርባ ወደ ቤተ መቅደስ ሕይወታችን ተጉዟል፡፡

መላእክት በዕለተ ልደቱ «በሰማይ ለእግዚአብሔር ምስጋና ይገባዋል በምድር ሰላም ለሰው ሁሉ ይሁን» /ሉቃ.2፥13/ እያሉ የዘመሩለት የሰላም ባለቤት ነው፡፡ በመዋዕለ ትምህርቱም «ሰላሜን እሰጣችኋለሁ» /ዮሐ.14፥27/ ብሎ እንዳስተማረ ያን ሰላም የሚሰጥበት ዕለት መቅረቡን ለማመልከት ነው፡፡ በሌላ በኩልም በአህያ ጀርባ መቀመጡ ኀቡዕ ምሥጢር አለው፡፡ በአህያ ጀርባ የተቀመጠ ሰው ሌላውን አሳድዶ አይዝም፤ እርሱም ሮጦ አያመልጥም፡፡ በዚህም ጌታችን በእምነት ለሚፈልጉት የሚገኝ ቅርብ ሲሆን በእምነት ለማይፈልጉት ግን የማይገኝ መሆኑን አስተምሯል፡፡ ስለዚህ የእግዚአብሔር ቤተሰቦች ዐሐይ ዕድሜያችን ሳትጠልቅ በእምነት እንፈልገው፡፡ አሞጽ 4፥4፡፡ የአህያን ጀርባ ያልናቀ ጌታችን ትሑት ሰብእና እና የተሰበረ ልቡና ወዳለው ሰው ዘወትር ይጓዛል እንጂ የተዋረደውንና የተሰበረውን ልብ አይንቅም፡፡ ኢሳ.66፥2፤መዝ.50፥17፡፡

ለታሰሩት መፈታትን ሲሰብክ

www.ethiopianorthodox.org

ሰው የሆነ ጌታችን ከማሰሪያዋ በተፈታች አህያ እንደ ተቀመጠ ሁሉ ከኃጢአት እስራት በተፈታ ሕይወት ዛሬም ያድራል፤ የሳሲና ሰላምን ይሰጣል። ስለዚህ ንስሐ ገብተን ጌታችንን ሆሳዕና በአርያም እያልን ልናመሰግነው ይገባል።

ሰኞ

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ በዚህ ዓለም ሲመላለስ በሆሳዕና ማግሥት ጌታችን ከቢታንያ ወደ ኢየሩሳሌም ሲገባ ሁለት ነገሮችን አድርጓል። አንደኛ ከቅጠል በስተቀር ፍሬ ያልተገኘባትን ዕፀ በለስ ረግሟል። ሁለተኛ ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ የሚሸጡትንና የሚለውጡትን አስወጥቷል። ማቴ.21÷12-17፤ማር.11÷17፤ሉቃ.19÷45-46። በቅዱስ ማቴዎስ አገላለጥ «በማግሥቱ ተራበ» የሚል ቃል እንመለከታለን።

«ነቢዩ ኢሳይያስ እግዚአብሔር ለዘላለም አይራብም፤ አይጠማም፤ አይደክምም» /ኢሳ.46÷25/ ይላል። በቅዱስ ወንጌልም «በመጀመሪያ ቃል ነበር።» ይላል። ያ ቃል ቀዳማዊ እንደ ሆነ፣ ቃል በእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ነበር፣ ያም ቃል እግዚአብሔር ነው ተብሎ ተጽፏል። ዮሐ.1÷1-2። ጌታችንም በመዋዕለ ትምህርቱም ሲያስተምር «የእኔስ መብል የላከኝን ፈቃድ አደርግ ዘንድ ሥራውንም እፈጽም ዘንድ ነው» /ዮሐ.4÷35/ ሲል ተናግሯል። ነቢዩ እግዚአብሔር እንደሚይራብ ተናግሯል። ታድያ ጌታችን ለምን ተራበ?

ለማያውያን መላእክት እንዳይራቡ አድርጎ የፈጠረ፣ እስራኤልን ገበሬ በማያርስበት፣ ዘር በሌለበት ዝናብ በማይጥልበት ምድረ በዳ የመገበ ድኅረ ሥጋዊ በአምስት እንጀራና በሁለት ዓሣ ከ5000 የሚበልጡ ሰዎችን የመገበ ተራበ! ተብሎ ሲነገር እጅግ ይደንቃል። በእርግጥ ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው በመሆኑ አልተራበም አንልም። የጌታችን ረሃብ ንዴት ያስበትና የአንዲት የበለስ ዘለላ ረሃብ አይደለም። ረሃቡ የበለስ ፍሬ ሳይሆን «በለስ ብሂል ቤተ እስራኤል እሙንቱ» እንዲል የበለስ ውክልና ከተሰጣቸው ቤተ እስራኤል የሃይማኖትና የመልካም ሥነ ምግባርን ፍሬ የሻ መሆኑን ለማጠየቅ ነው። ጌታችን የፈለገውን ባለማግኘቱ ጉባኤ አይሁድን ረግሟል። በአይሁድ ጉባኤ የነገሠውን ኃጢአት፣ በበለስ አንጻር መርገሙን ታላቁ ሊቅ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ «በአንጻረ በለስ ረገማ ለኃጢአት፣ በበለስ አንጻር ኃጢአትን ረገማት» ብሏል።

እስራኤልም በአንድ ወገን የተጠበቀባቸውን ፍሬ ባለማፍራታቸው ተረግመዋል። ሊቁ ቅዱስ ዮሐንስ እስራኤል ከፍትር ይልቅ እርግማን እንዳገኛቸው አሕዛብ ደግሞ የቃሉን ትምህርት ሰምተው የእጁን ተአምራት ዐይተው የአመኑበትን የእግዚአብሔር የጸጋ ልጅ ለመሆን መብቃታቸውን ሲመሰክር እንዲህ ይላል፡- «አሕዛብ አስተጋብኡ ጽጌሬዳ በሒሩቱ ወዕኩሰ ተርፈ ኅበ አይሁድ ዘውእቱ ሕፀተ ሃይማኖት፤ አሕዛብ በእግዚአብሔር ቸርነት አበባ ሰበሰቡ፤ በአይሁድ ዘንድ ግን እሾኹ ተረፈ። ይኸውም የሃይማኖት ጉድለት ነው።» ብሎ ተርጉሞታል። እሾኽ የእርግማን ምሳሌ ነው፤ አበባ የእግዚአብሔር ጸጋ ልጅነት ምሳሌ ነው። ዛሬ የእግዚአብሔር ቤተሰቦች ጌታችን ወደ መቅደስ ሕይወታችን ቢመጣ ምን ያገኝ ይሆን? ፍሬ ወይስ ቅጠል? የእግዚአብሔር ቃል ግን ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ ይለናል። ማቴ.3÷8። ስለዚህ እግዚአብሔር ከእኛ የሚፈልገውን የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ እናፍራ። ገላ.5÷22። ጌታችን በዳግም ልደት ሲመጣ ከሰው ልጅ ሃይማኖት መገኘቱ አጠራጣሪ እንደ ሆነ ተናግሯል። «የሰው ልጅ ወደዚህ ዓለም ሲመጣ ሃይማኖት ያገኝ ይሆንን?» ቀጣይ ሕይወታችንን በአምላካዊ ሥልጣኑ የቃኘ አምላክ በመጣ ጊዜ የእምነት ፍሬ አፍርተን ከእግዚአብሔር ዘንድ ዘላለ ማዊ ፍቅሩን ለማትረፍ እንትጋ።

ማክሰኞ

በዚህ ዕለት ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ሥልጣኑ ተጠይቋል። ጠያቂዎቹ የካህናት አለቆችና የሕዝብ አለቆች ናቸው። ጥያቄውም «በማን ሥልጣን እነዚህን ታደርጋለህ? ይህንስ ሥልጣን የሰጠህ ማነው?» የሚል ነበር። የካህናት አለቆች ያቀረቡት ጥያቄ ረቡዕ ዕለት ለሚወስኑት ይሙት በቃ ፍርድ መንደርደሪያ የሚሆን የፈተና ጥያቄ ነበር። ጌታችን ሰኞ ዕለት ሁለት ነገሮችን ማድረጉን ተያይዞ የተነሣ ጥያቄ ነው። ሰኞ ከቅጠል ብቻ በቀር ፍሬ ያላገኘባትን ዕፀ በለስ ረግሟል፤ በማስከተል ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ የሚሸጡትንና የሚለውጡትን አስወጥቷል። ማቴ.21÷23-25፤ ማር.11÷27፤ ሉቃ.20÷1-8። ከላይ እንደ ተገለጸው ጌታችን ሲያደርጋቸው የነበሩት ተአምራትና የኃይል ሥራዎች የካህናት አለቆችን ስላስቆጣቸው ጌታችንን ከሮማ መንግሥት ባለ ሥልጣናት ጋር ለማጋጨት የቀየሱት ስልት ነው።

ጌታችን በቤተ መቅደስ የነበሩትን ነጋዴዎችን አባሯል፤ መደብቻቸውን ገለባብጧል። ነጋዴን ማባረርና መደብን ማስለቀቅ መንግሥታዊ ሥራ ነው። በአንድ አገር የንግድ ቦታን የሚያጸድቅ መንግሥት መሆኑ እሙን ነው። ጌታችን ፈሪሳውያን ላቀረቡት ጥያቄ ቀጥተኛ መልስ አልመለሰም። ምክንያቱም ጥያቄው ለከሳሾቹ አመቺ ሁኔታን ስለሚፈጥር ጥያቄውን በጥያቄ መልሷል። «በምባሕተ መኑ ትገብር ዘንተ፤ በማን ሥልጣን ነው ይህን የምታደርገው?» ነበር ያሉት። በራሴ ሥልጣን ቢላቸው ፀረ መንግሥት አቋም አለው በማለት ከሮማ መንግሥት ዘንድ ለማሳጣት ነበር ዕቅዳቸው።

ጌታችን እኩይ የሆነውን የፈሪሳውያንን አሳብ በመረዳት «የዮሐንስ ጥምቀት ከየት ነው ከሰማይ ነው ወይስ ከምድር ሲል» ጠይቋቸዋል። ከሰማይ ያልነው እንደ ሆነ ለምን አላመናችሁበትም ይለናል፥ ከሰው ያልነው ከሆነ ሕዝቡ ይጣላናል። ምክንያቱም ሕዝቡ ዮሐንስን እንደ አባት ይፈሩት እንደ መምህር ያከብሩት ነበርና ከዚህ የተነሣ ያቀረቡት የፈተና ጥያቄ ግቡን ሳይመታ ከሽፎባቸዋል። ማቴ.21÷25፤ማር.11÷27-30፤ሉቃ.20÷1-8።

ዛሬም ቢሆን መልካም ሥራን በሠራን ጊዜ ከልዩ ልዩ ወገኖች የሚመጡ ፈተናዎች ለመልካም ሥራችን እንቅፋት ሲሆን እንደሚችሉ መገንዘብ አለብን። ዝሙ ... ሰዎች [illegible] ለምን ሰዎች ክፉ ነገር ይመልሱልናል በማለት ሲጠይቁ ይሰማል። ለቅን አሳባችን ከዓለም ዘንድ የተገላቢጦሽ ነገር እንደ ሚጠብቀን «ዓለም የሚጠላው የገዛ ወገኑን ነው» የሚለውን የጌታችንን ትምህርት ልብ ይሏል። ይህ በመሆኑ በዘመናችን አሳልፈው ሊሰጡን የሚፈልጉ ሰዎች ተፈታታኝ ጥያቄ እንደሚያቀርቡልን ከወዲሁ ልንገነዘብ ይገባል።

ረቡዕ

በቅዱስ ማቴዎስና በቅዱስ ማርቆስ አዘጋገብ መሠረት ሦስት ነገሮች ተደርገዋል፤ እነርሱም የሚከተሉት ናቸው።

1/ የካህናት አለቆች፥ የሕዝብ ሽማግሌዎችና ጸሐፍት ፈሪሳውያን በጌታችን ላይ ተማክረዋል፤

2/ ጌታችን በስምዖን ዘለምጽ ቤት ሳለ አንዲት የተጸጸተች ሴት ሽቱ ቀብታዋለች።

3/ ከዳተኛው ይሁዳ ጌታችንን አሳልፎ ለመስጠት ከጸሐፍት ፈሪሳውያንና ከካህናት አለቆች ዘንድ 30 ብር ተመዝኖለታል።

የካህናት አለቆችና የሕዝብ ሹማምንት በጌታችን ላይ ይሙት በቃ ለመወሰን የሰበሰቡት ሸንጎ «ሲኒሃ ድርየም» ይባላል። በዚህ ሸንጎ ላይ በአብዛኛው የተሰየሙት ሰዱቃውያን ሲሆኑ የተቀሩቱ ደግሞ ጸሐፍት ፈሪሳውያን ነበሩ። ሸንጎው በአጠቃላይ 72 አባላት የነበሩት ሲሆን የሚመራው በሊቀ ካህናቱ ቀያፋ ነበር።

በዕለቱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን እንዴት ይዘው እንደ ሚገድሉት መክረዋል። ከዳተኛው ይሁዳ በጸሐፍት ፈሪሳውያንና በካህናት አለቆች ዘንድ ይጉላላ የነበረውን ጥላቻ ያውቁ ስለነበር «ምን ልትሰጡኝ ትወዳላችሁ እኔም አሳልፌ እሰጣችኋለሁ» በማለት ጌታችንን አሳልፎ ሊሰጣቸው እንደሚችል ተዋውሏል። የአስቆሮቱ ይሁዳ ጌታችን ያስተምር በነበረበት ወቅት ከተከታዮቹ ሰዎች የሚገባውን ገንዘብ ሰብሳቢ /ዐቃቤ ንዋይ/ ነበር። ከሚሰበሰው ሙዳየ ምጽዋት ለግል ጥቅሙ እየቀረጠ የማስቀረት የእጅ አመል ነበረበት። ይሁዳ ፍቅረ ንዋይ እንደ ሚያጠቃው ድብቅ አመሉ ጉልቶ የወጣው ጌታችን በለምጻሙ በስምዖን ቤት ሳለ አንዲት ሴት ዋጋው ውድ የሆነ ሽቱ በቀባችው ወቅት ነበር። ሴቲቱ ሽቱውን በቀባችው ጊዜ ይሁዳ የተቃውሞ ድምፅ ካሰሙት አንዱ ነበር። «ይህ ሽቱ ተሸጦ ለድሆች ቢሰጥ መልካም ነበር» በማለት ያቀረበው አሳብ «አዛኝ መሳይ ቅቤ አንጓች» እንደ ሚባለው ነበር። ሽቱ ቢሸጥ የሚያገኘው ጥቅም አለ፤ ሽቶ ከፈሰሰ የሚተርፈው የለም። ይህ በመሆኑ ተቆርቋሪ መስሎ ያቀረበው አሳብ ተቀባይነት ስላጣ ማኩረፊያ ያገኘ መስሎት በቀጥታ ከካህናት አለቆች ዘንድ ሄዶ ተዋዋለ። ብር 30 ተመዘነለት። ይህ አሳዛኝ ታሪክ በሦስቱ ወንጌላት ውስጥ በሚከተሉት ጥቅሶች ተጽፎ እናገኛለን። ማቴ. 26÷3-16፤ ማር.14÷1-11፤ሉቃ 22÷1-6 ይመልከቱ።

የአስቆሮቱ ይሁዳ እንደ ሌሎች ሐዋርያት ከጌታችን እግር ስር ተምሯል። በረከተ ኅብስቱን ተመግቧል። የተሰያዩ ገቢረ ተአምራት በጌታችን እጅ ሲደ

www.ethiopianorthodox.org

ረጉ ሁሉ ተመልክቷል። ጌታችንም ከሌሎቹ ሁሉ ሳይለየው እግሩን አጥቦታል፤ ከዳተኛው ይሁዳ ግን ለሐዋርያነት የጠራውን ተንበርክኮ እግሩን ያጠበውን ጌታውን አሳልፎ ሰጥቷል። «የሰው ልጅስ ስለ እርሱ እንደ ተጻፈ ይሄዳል፥ ነገር ግን የሰው ልጅ አልፎ ለሚሰጥበት ለዚያ ሰው ወዮለት እንደ ተባለ።» ማቴ.26፥24። ሌሎች ሐዋርያት ከጌታችን ዘንድ ፍቅሩን ገንዘብ ሲያደርጉ ይሁዳ ግን እርግማንን ነው ያተረፈው። «ገንዘብ የኃጢአት ስር ነው» ተብሎ እንደ ተነገረ ይህ የኃጢአት ስር የክርስቲያኖችን ሕይወት ሊያደርቅ ስለሚችል ለገንዘብ ያለን ፍቅር በልኩ ሊሆን ይገባል። ሰው ይህን ዓለም ቢያተርፍ ነፍሱን ከጐዳ ምን ይጠቅመዋል ተብሎ የተነገረውን ቃል ልብ ማለት ጠቃሚ ነው።

ክርስቲያን ነን በማለት የክርስትናውን ስም በመያዝ እምነታቸውን፣ የቆሙበትን ዓላማ በመገንዘብ የሚለውጡ ሰዎች ዛሬም እንደ ይሁዳ ጌታችንን እየሸጡት እንደ ሆነ ሊገነዘቡ ይገባል። ለድሆች መመጽወት ክርስቲያናዊ ግዴታ ነው። ዳሩ ግን በድሆች ስም የሰውን ገንዘብ ለግል ጥቅም ማዋል እጅግ የከፋ ኃጢአት ነው። እንደዚህ ዓይነት ሰዎች ለገንዘብ ብለው ድሆችን ለረሃብ ለችግር ባልንጀራቸውን ለመከራ እና ለሞት አሳልፈው ሲሰጡ ምንም አይጸጽታቸውም። እውነተኛ ክርስቲያኖች ግን ሕይወታችንን ለገንዘብ ፍቅር ሳይሆን ለእምነታችንና ለባልንጀራችን አሳልፈን መስጠት ይኖርብናል። በፍቅረ ንዋይ ተጠምደን ሰዎችን አሳልፎ በመስጠት ለአይሁዳዊ ሽንገ ምቹ ሆነን መገኘት እንደሌለብን መገንዘብ አለብን።

ኀሙስ

በዕለተ ኀሙስ «ለታጠዕያ ባሕር ዘበ መንፈሰ ሕይወት፣ ውኃ ነፍስ ያላቸውን ተንቀሳቃሾችን ታስገኝ» /ዘፍ.1፥20/ ባለ ጊዜ ለሥጋውያን ምግብ የሚሆኑ እንስሳትና አዕዋፍ ተፈጥረዋል። ድኅረ ሥጋዊ የመንፈሳውያን ምግብ የሚሆን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰበረከት የመጣለትን ኅብስት ሥጋ መሰከት ወይኑን ደመ መለኮት አድርጐ ለዘላለም የማያስርብና የማያስጠማ ምግበ ሕይወት ሥርዓተ ቁርባንን ሠርቶልናል።
በሕማማት ሳምንት ውስጥ ያለው ይህ ኀሙስ በተለያዩ ስያሜዎች ይጠራል።

1.ጸሎተ ኀሙስ ይባላል፤ ምክንያቱም፡-
ሀ/ ጌታ ኅብስቱን በባረከ ጊዜ ስለ ጸለየ
ለ/ በዮሐ. 17 ላይ ያለውን ጸሎት ስለ ጸለየ
ሐ/ በጌቴ ሴማኒ ስለ ጸለየ ነው።

2.ትእዛዝ ኀሙስ ይባላል፤ ምክንያቱም፡-
ሀ/ ከኅጽበተ እግር በኋላ ጌታ "እናንተም እንዲሁ አድርጉ" ብሎ ስለ አዘዘ
ለ/ በጌቴሴማኒ ጌታ ወደ ፈተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ ብሎ ስለ አዘዘ
ሐ/ ሥርዓተ ቁርባንን ከሠራ በኋላ "ለመታሰቢያዬ አድርጉት" ብሎ ስለ አዘዘ እንዲሁም በዚህ ዕለት የተሰጡትን ሌሎች ትንም ትእዛዛት ለማስታወስ ነው።

3. የነጻነት ኀሙስ ይባላል፤ ምክንያቱም "ከእንግዲህ ወዲህ ባሪያዎች አልላችሁም፤ ወዳጆች ግን ብያችኋለሁ" ያለውን የነጻነት ቃል ለማስታወስ ነው። ዮሐ.15፥15፤ 1ጴጥ.2፥10።

4. ኅፅበተ ኀሙስ ይባላል፤ ምክንያቱም በዚህ ቀን ጌታ የደቀ መዛሙርቱን እግር ስለ አጠበ በአዘዘን መሠረት ዛሬ በቤተ ክርስቲያናችን መታሰቢያው ስለሚደረግ።

5. አረንጓዴው ኀሙስ ይባላል፤ ምክንያቱም በዚህ ቀን ጌታ በአትክልት ቦታ መጸለዩን የሚያስታውስ ስለሆነ።

6. የሐዲስ ኪዳን ኀሙስ ይባላል፤ በዚህ ቀን ምሽት ጌታ «ይህ የሐዲስ ኪዳን ደሜ ነው» በማለት የሰጠንን ዘለዓለማዊ ኪዳን የሚያስታውስ ውሳኔ ነው። ከዚህም ባሻገር መሥዋዕተ ብሉይን ሽሮ መሥዋዕተ ሐዲስንም ሠርቷል። የተፈጸሙት ድርጊቶች በወንጌላት እንደ ሚከተለው ተዘርዝረዋል።
ሀ/ የፋሲካ ዝግጅት ተደረገ፤
ለ/ ጌታ ከቁርባን በኋላ ሥርዓተ ቁርባንን ሠራ፤
ሐ/ በዮሐንስ 17 ላይ ያለውን ረጅም ጸሎት ጸለየ፣ በጌቴሴማኒም ጸለየ፤
መ/ በዚህ ሌሊት ይሁዳ ጌታን አሳልፎ ሰጠው፤ ወታደሮችም ያዙት። እነዚህን የሚያስረዱ ጥቅሶች /ማቴ.26፥11-46፤ ማር.14፥12-52፤ ሉቃ.22፥1-53፤ ዮሐ. 18፥ 1-12/ ናቸው።

ሠ/ በዚህ ቀን ጌታ ፍጹም ትሕትናውን ለመግለጽ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ፤ ዮሐ.13፥4-17።

ረ/ በዚህ ቀን ጌታ ለደቀ መዛሙርቱ ረጅም የማጠቃለያ ትምህርት አስተምሯል፤ ዮሐ.14፥16።

ይህ ቀን ጌታ በመዋዕለ ሥጋዌው ከሐዋርያት ጋር የነበረበት የመጨረሻው ቀን ነበር። ስለዚህ በዕለቱ ያደረጋቸው ነገሮች ትዝታን የሚጥሉ ጌታም ለእኛ ያለውን ፍቅሩን የሚገልጹ ድርጊቶች ነበሩ፤ ቅዱስ ዮሐንስ በወንጌሉ ይህንን ሲገልጽ «በዚህ ዓለም ያሉትን ወገኖቹን የወደዳቸውን እስከ መጨረሻው ወደዳቸው» ብሎ ጽፏል። ዮሐ.13፥1። በእውነትም በዚህ ቀን እግር ማጠቡን፣ አማናዊ ሥጋውን ደሙን መስጠቱን፣ ከሐዋርያት ጋር መጸለዩን፣ የማጠቃለያ ትምህርት መስጠቱንና ስለ ሁላችን ራሱን አሳልፎ መስጠቱን ስንመለከት የጌታን ጽኑ ፍቅሩን እንረዳለን።

እንግዲህ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ለሰጠን ፍቅር ታላቅ ግምት ልንሰጠው ይገባል። የፈጠረን አምላክ አፍቃሬ አምላክ በመሆኑ ፍቅሩ በእያንዳንዳችን ሕይወት መኖር አለበት። በዚህኛውም ሆነ በወዲያኛው ዓለም እውነተኛ ደስታ ለማግኘት ማረጋገጫው ፍቅር ነው። በፍቅር ላይ ያልተመሠረተ ሰብዓዊ ግንኙነት ሁሉ ትርጉም ሊኖረው አይችልም። እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ የሚለው ትእዛዝ መሠረታዊ የተፈጥሮ ሕግ ከመሆኑም ባሻገር እንደ ምንተነፍሰው አየር የሚያስፈልገን አምላካዊ ስጦታ ስለሆነ እርስ በእርሳችን እንዋደድ።

ዓርብ

በዕለተ ዓርብ «ንግበር ሰብአ በአርአያነ ወበአምሳሊነ፤ ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌያችን እንፍጠር» ባለ ጊዜ /ዘፍ. 20-21/ ... የሆነ አዳም ተፈጥሯል። በድኅረ ሥጋዌም በኩረ ፍጥረታት አዳምን ለማዳን ዳግማዊ አዳም ክርስቶስ በመስቀል ላይ ውሏል።

www.ethiopianorthodox.org

በቤተ ክርስቲያናችን በሕማማት ሳምንት ውስጥ ያለው ይህ ዓርብ *የስቅለት ዓርብ* በመባል ይታወቃል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለዓለም ድኅነት በመስቀል ላይ መሰቀሉ በቤተ ክርስቲያን የሚታወስበት፣ የሚታሰብበት ዕለት ነው። በሌላ በኩል ጌታችን ወደ መቃብር እስኪወርድ ድረስ በዚህ ዕለት በጌታ ላይ የተፈጸሙት ድርጊቶች በአራቱም ወንጌላት ተመዝግበው እናገኛለን። እነርሱም፡-
1. በሊቀ ካህናቱ ፊት በሃይማኖታዊ ክስ በሐሰት እስመሰከሩበት፤
2. ለጲላጦስ አሳልፈው ሰጡትና በፖለቲካዊ ክስ በሐሰት እስመሰከሩበት፤
3. ጲላጦስ ወደ ገሊላው ገዥ ወደ ሄሮድስ ላከውና በዚያ ተጠየቀ፣
4. ሄሮድስ ንቆ ወደ ጲላጦስ መለሰው፤ ጲላጦስም መረመረው፣
5. ጲላጦስ በርባንን ፈትቶ ኢየሱስን ግን ገርፎ ይሰቅሉት ዘንድ አሳልፎ ሰጣቸው፣
6. ፕራይቶሪዮን በሚባለው ግቢ ቀይ ልብስ አልብሰው የእሾኽ አክሊል ደፍተው ዘንግ አስይዘው ዘበቱበት፣
7. መስቀሉን እሸክመው ሊሰቅሉት ወሰዱት፤
8. በስድስት ሰዓት ጎልጎታ /ቀራንዮ/ በተባለው የራስ ቅል ሥፍራ ቸንክረው በሁለት ወንበዴዎች መካከል ሰቀሉት።
9. ልብሱን ለአራት ተከፋፈሉት፤ በእጀ ጠባቡም ላይ ዕጣ ተጣጣሉ፣
10.በመስቀል ላይ ሳለ ሰደቡት፣ ተፉበት፤ ሆምጣጤም አጠጡት ጐኑንም በጦር ወጉት።
11.በመስቀል ላይም ከስድስት ሰዓት እስከ ዘጠኝ ሰዓት ከቆየ በኋላ ተሰቃይቶ ነፍሱን ስለ ሁላችን አሳልፎ ሰጠ።
12.ዮሴፍ ዘአርማትያስ እና ኒቆዲሞስ በአዲስ መቃብር ቀበሩት። የስቅለቱ ታሪክ በአራቱም ወንጌላት እንደ ሚከተለው ተጽፏል። ማቴ.26፥ 37፤ 27፥ 61፤ ማር.14፥53፤ 15፥45፤ ሉቃ.22፥ 54-56፤ ዮሐ.18፥12-42። በቤተ ክርስቲያናችን የሚታወቁትና 13ቱ ሕማማተ መስቀል የሚባሉት፡-

1ኛ. ተኰርአተ ርዕስ /ራሱን መመታቱ/
2ኛ. አክሊለ ሰክ/ የእሾኽ አክሊል ደፉበት/
3ኛ. ተአስሮ ድኅሪት/ የኋሊት መታሰር/
4ኛ. ስትየ ሐሞት/ሐሞት መጠጣት/
5ኛ. ቅንዋተ መስቀል/ዳናት፣አዴራ፣ሳዶር አላዶር፣ሮዳስ/
6ኛ. ተቀሥፎ ዘባን /ጀርባውን መመታቱ/
7ኛ. ርግዘተ ገቦ/ጎኑን መወጋቱ/
8ኛ. ተጸፍኦ መልታህት/ ፊቱን መመታቱ/ ማቴ.26.26።

ይህ ሁሉ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የደረሰውን መከራና ሥቃይ ያስታወሰናል። በፈቃዱ እንደ ተሰቀለ ሆኖ ጌታ እንዲሣል የሚያደርጉ ሕማማት ናቸው።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ዕለት በመስቀል ላይ ከስድስት እስከ ዘጠኝ ሰዓት በነበረበት ጊዜ ሰባት ተአምራት ተደርገዋል።
እነርሱም፡-
1. ፀሐይ ጨለመች፤
2. ጨረቃ ደም ሆነች /መሰለች/፤
3. የቤተ መቅደስ

/ወደ ገጽ ፲፱ ዞሯል/

ሰሙነ ሕማማት...

መጋረጃ ከሁለት ተቀደደ፤
4. ምድር ተናወጠች፤
5.ዓለቶች ተሰነጣጠቁ፤
6. መቃብራት ተከፈቱ፤
7. ሙታን ተነሡ /ማቴ.27፥45-64/::

በዚህ ዕለት ጌታችን በመስቀል ላይ ሣለ ሰባት የፍቅር ቃላትን ተናገሯል:: እነርሱም ሰባቱ አጽርሃ መስቀል ይባላሉ::

1ኛ. ኤሎሄ ኤሎሄ ኤልማስ ላማ ሰበቅታኒ፤ ማቴ.27፥46::
2. እውነት እውነት እልሃለሁ፥ ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ፤ ሉቃ.23፥43::
3. አባት ሆይ፦ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ፤ ሉቃ.23፥46::
4. አባት ሆይ፥ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው:: ሉቃ.23፥34::
5. እናትህ እነኋት፥ እነሆ ልጅሽ፤ ዮሐ.19፥26-27::
6. ተጠማሁ /ዮሐ.19፥30/
7. ተፈጸመ /ዮሐ.19፥30/ ናቸው::

እነዚህ የፍቅር ቃላት ጌታችን ጽኑዕ ፍቅሩን የገለጠባቸው ቃላት ናቸው:: በዕለተ ዓርብ በአደረገው የማዳን ሥራ ጌታችን ዓለምን ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ከራሱ ጋር ከባሕርይ አባቱ ከአብና ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር አስታረቀ:: ዕብ.7፥27:: በዚህ ፍቅሩ ለሰቀሉትና ግፍ ለፈጸሙበት አምላካዊ ይቅርታውን አድርጓል:: ጌታችን ወደር በማይገኝለት ፍቅሩ አስቀድሞ ስለ ወደደን እኛም የመጨረሻ ፍቅሩን የገለጸልንን አምላክ ልንወደው ይገባል:: «እርሱ አስቀድሞ ወዶናል እኛ እንወደዋለን» /1ኛዮሐ.4፥19/ እንዳለ ቅዱስ ዮሐንስ::

በመጨረሻም በዕለተ ዓርብ በአንድ ወገን ጥላቻ ቢያይልም በሌላ ወገን ደግሞ ለፍቅሩ የሚሳሱ ሰዎች አልታጡም:: ፍቅሩ አገብሯቸው ከጲላጦስ ፊት ቀርበው ቅዱስ ሥጋውን ከመስቀል አውርደው ለመቅበር ፈቃድ የጠየቁ የጌታችን የመከራ ቀን ወዳጆች ዮሴፍ ዘአርማትያስና ኒቆዲሞስ ናቸው:: የጌታችንን ሥጋ ከመስቀል አውርደው ደገኛው ዮሴፍ ለራሱ ባዘጋጀው አዲስ መቃብር አኑረውታል:: ይህ ዮሴፍ ዘአርማትያስ የሠራው የጽድቅ ሥራ ዛሬ እኛም በዘመናችን ልንፈጽመው የሚገባ ደገኛ ሥራ ነው:: ዮሴፍ የጌታችንን ሥጋ ከጠላት ዓይን ሰውሯል:: ጌታችን በመስቀል ላይ ሳለ አላፊ አግዳሚው ይገላምጡት ራሳቸውን እየነቀነቁ ይነቀንቁበት ነበር:: ዮሴፍ ዘአርማትያስን ከእነዚህ ዓይን እንደ ሰወረው ዛሬም ምእመናንና ቅድስት ቤተ ክርስቲያንን በክፉ ዓይን ከሚመለከቷት መናፍቃን ልን ሰውራት ይገባል::

ቀዳሚ

በዕለተ ቀዳሚት ትድመ ሥጋዊ «ወአዕረፈ እግዚአ እምኵሉ ዘእገብረ ይገብር፤ በሰባተኛው ቀን /ቅዳሜ/ እግዚአብሔር ከሠራው ሥራ ሁሉ ዐረፈ» ይላል:: ዘፍ.2፥3:: ድኅረ ሥጋዌ ሁሉን ቻይ የሆነ አምላክ የድኅነት ሥራውን ፈጽሞ በከርሠ መቃብር ዐርፏል:: ከስቅለት በኋላ ያለው ይህ ቅዳሜ በተለያየ ስያሜ ይጠራል፤ ይኸውም፦

1ኛ. ቀዳም ስዑር ይባላል፤ ይህ በዚህ ዕለት በመጾማችን /ጾመ እክፍሉት/ ያመለክታል::
2ኛ. ዐቢይ ሰንበት ይባላል፣ ሰንበት ዕረፍት ማለት ስለሆነ ይህ ቀን ጌታ ሁሉንም ሥራ ፈጽሞ በመቃብር ዐርፎበታልና::
3ኛ. ቅዱስ ቅዳሜ ይሰኛል፤ ዮሴፍና ኒቆዲሞስ ጌታን በመቃብር ያኖሩት በመዘጋጀት ቀን /በመከራው ቀን - ዓርብ ማታ/ ነበርና:: «ሰንበትም ሊጀምር ነበር ቅዳሜም ከገባ በኋላ እንደ ትእዛዙ ሰንበት ስለሆነ ዐረፉ» ተብሎ እንደ ተጻፈ:: ሉቃ.23፥55::

በዚህ ዕለት በአዳም ስሕተት ምክንያት የተዘጋጀ የገነት ደጃፍ በጌታችን ቤዛነት ተከፍቷል:: ጥንተ ርስታችን ገነት ተመለሰችልን:: አባታችን አዳም ከእግዚአብሔር ጋር ታረቀልን «ገብረ ሰላመ በመስቀሉ ትንሣኤሁ አግሃደ፤» እንዲል በመስቀሉ ሰላምን እንደ ሰጠን የትንሣኤውን ብርሃን እንደ ገለጠልን በማሰብ ቀሳውስትና ዲያቆናት ከቤት ወደ ቤት እየዞሩ ቄጤማ ለምእመናን ይሰጣሉ:: ምእመናንም ለቤተ ክርስቲያን የሚውል ገጸ በረከት ያቀርባሉ:: ከትንሣኤው በኋላ ግብረ ሰላም የተባለ ግብር ካህናቱ ያገባሉ:: ካህናቱና ዲያቆናቱ ቄጤማ ማደላቸው ከዘመነ ኖኅ ሲያያዝ የመጣ የምሥራች መግለጫ ነው:: በኖኅ ዘመን ከኅ የተላከች ርግብ የጥፋት ውኃ እንደ ጐደለ ለማብሠር በአፍዋ የሰላም ምልክት ዕፀ ዘይት /የወይራ ቅጠል/ ይዛ መጥታለች:: ዘፍ.8፥11::

ሐዋርያት ጌታችን ከተያዘ ጀምሮ እስከ ትንሣኤ ድረስ እህል አልበሉም:: በዚህ መሠረት በቤተ ክርስቲያናችን ከዓርብ ጀምሮ እስከ ትንሣኤ ድረስ እህል አይበላም:: ይህ ለሚቻለው ሲሆን ለማይቻለው ግን ከቅ ዳሜ ጀምሮ እስከ ትንሣኤው ድረስ ሊቆይ ይችላል:: ይህም እክፍሉት ተብሎ ይጠራል:: ጌታችን በመዋዕለ ትምህርቱ ሙሽራው የሚወሰድበት ጊዜ ያመጣል:: «ሙሽራው በሚወሰድበት ሰለት ያን ጊዜ ይጾማሉ» /ማቴ.9፥15/ ብሎ እንዳስተማረ ሙሽራው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በጠላት ተወስዶ በመስቀል ተሰቅሎ ቅድስት ነፍሱን ከሥጋው ለይቶ በመቃብር ስለ ሞተ የወልደ እግዚአብሔርን ሞት የምናስብበትና እርሱ ይናፍቁት የነበረውን ብርሃን ትንሣኤውን የምንናፍቅበት ዕለት ነው::

የካህናት አለቆችና ፈሪሳውያን ግን በሦስተኛው ቀን እንደሚነሣ ትንቢሳቸው ደቀ መዛሙርቱ እንዳይሰርቁት ብለው መቃብሩን በጠባቂዎቻቸው/ ጥጉ ፍሮቻቸው /አስጠበቁት:: ማቴ.27፥62-66 ይኸውም ጌታ በሥልጣኑ እንደሚነሣ ስለ አላመኑ ነው:: ጌታ ግን ጠባቂዎቻቸው እንደ ሞቱ ያህል አድርጐ እርሱ ተነሣ ማቴ.28፥3:: እንኳን ለብርሃነ ትንሣኤው በሰላም አደረሰን::

ወስብሐት ለእግዚአብሔር

www.ethiopianorthodox.org